

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 44/11
Luksemburg, 10 maja 2011 r.

Wyrok w sprawie C-147/08
Jürgen Römer / Freie und Hansestadt Hamburg

Uzupełniające świadczenie emerytalne, wypłacane partnerowi pozostającemu w związku partnerskim w niższej wysokości niż świadczenie wypłacane w przypadku małżeństwa, może stanowić dyskryminację ze względu na orientację seksualną

Tak jest w przypadku, gdy związek partnerski jest zastrzeżony dla osób tej samej płci i gdy pod względem prawnym i faktycznym stanowi sytuację porównywalną z małżeństwem

Jürgen Römer pracował w okresie od 1950 r. do dnia 31 maja 1990 r., kiedy to stał się niezdolny do pracy, na rzecz Freie und Hansestadt Hamburg (miasta Hamburg, Niemcy) w charakterze pracownika administracyjnego. Od 1969 r. mieszkał stale z panem U., z którym zawarł zarejestrowany związek partnerski, zgodnie z niemiecką ustawą o zarejestrowanych związkach partnerskich z dnia 16 lutego 2001 r. J. Römer poinformował o tym swego pracodawcę pismem z dnia 16 października 2001 r.

Następnie zażądał przeliczenia wypłacanego mu uzupełniającego świadczenia emerytalnego poprzez zastosowanie korzystniejszej klasy podatkowej, odpowiadającej klasie stosowanej do świadczeniobiorców pozostających w związku małżeńskim. Tym samym we wrześniu 2001 r. wysokość miesięcznej emerytury powinna być o 590,87 DEM (302,11 EUR) wyższa, gdyby uwzględniono korzystniejszą klasę podatkową celem ustalenia wysokości omawianej emerytury. W piśmie z dnia 10 grudnia 2001 r. miasto Hamburg poinformowało J. Römera o odmowie zastosowania korzystniejszej klasy podatkowej dla celów obliczenia wysokości jego emerytury z tego względu, że jedynie beneficjenci pozostający w związku małżeńskim i niebędący w trwałej separacji oraz beneficjenci uprawnieni do zasiłków rodzinnych lub podobnych świadczeń są uprawnieni do zaszeregowania ich do korzystniejszej klasy podatkowej.

J. Römer, uznawszy że do celów obliczenia emerytury ma prawo do traktowania takiego, jak beneficjenci pozostający w związku małżeńskim i niebędący w trwałej separacji i że prawo to wynika z dyrektywy 2000/78/WE ustanawiającej ogólne ramy równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy¹, wszczął postępowania przed Arbeitsgericht Hamburg (sądem pracy w Hamburgu, Niemcy). Sąd ten skierował do Trybunału Sprawiedliwości pytania w przedmiocie wykładni ogólnych zasad i przepisów prawa Unii dotyczących dyskryminacji ze względu na orientację seksualną w zakresie zatrudnienia i pracy.

W dzisiejszym wyroku Trybunał stwierdził w pierwszej kolejności, że uzupełniające świadczenia emerytalne – takie, jakich dotyczy niniejsza sprawa – podlegają zakresowi stosowania dyrektywy 2000/78.

Następnie Trybunał przypomniał, po pierwsze, że ustalenie istnienia dyskryminacji ze względu na orientację seksualną wymaga, by rozpatrywane sytuacje były porównywalne, w sposób szczególny i konkretny w świetle danego świadczenia.

W tym względzie Trybunał zauważył, że **niemiecka ustawa o zarejestrowanych związkach partnerskich wprowadziła instytucję związku partnerskiego dla osób tej samej płci, a tym samym zdecydowano, że osobom tym nie zostanie udostępniona instytucja małżeństwa,**

¹ Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz.U. L 303, s. 16).

która pozostaje zastrzeżona dla osób odmiennej płci. W następstwie stopniowego zbliżenia reżimu prawnego utworzonego dla zarejestrowanego związku partnerskiego z reżimem prawnym obowiązującym w przypadku małżeństwa nie istnieją już, zdaniem sądu krajowego, znaczące różnice prawne pomiędzy tymi dwoma stanami cywilnymi w niemieckim porządku prawnym. Pozostająca jeszcze bowiem podstawowa różnica polega na tym, że małżeństwo zakłada, że małżonkowie są odmiennej płci, podczas gdy zarejestrowany związek partnerski zakłada, że partnerzy są tej samej płci.

Tymczasem, **w niniejszym przypadku uprawnienie do uzupełniającego świadczenia emerytalnego zakłada nie tylko, że partner pozostaje związkiem małżeńskim, lecz jeszcze, że nie jest ze swym małżonkiem w trwałej separacji, ponieważ świadczenie to ma na celu zapewnienie zainteresowanemu dochodu zastępczego, a pośrednio osobom z nim żyjącym.** W tym względzie Trybunał podkreślił, że **niemiecka ustawa o zarejestrowanych związkach partnerskich przewiduje, że partnerzy posiadają wobec siebie wzajemne zobowiązania polegające na zapewnianiu sobie pomocy i wsparcia oraz na przyczynianiu się w odpowiedni sposób do zaspokajania potrzeb wspólnoty partnerskiej poprzez pracę i posiadany majątek, podobnie jak ma to miejsce między małżonkami podczas ich wspólnego życia.** Tym samym, zdaniem Trybunału, **takie same obowiązki spoczywają na zarejestrowanych partnerach jak na małżonkach.** Z tego wynika, że **obie sytuacje są zatem porównywalne.**

Trybunał stwierdził, po drugie, że jeśli chodzi o kryterium mniej przychylnego traktowania ze względu na orientację seksualną, okazuje się, że **świadczenie emerytalne J. Römera zostałoby powiększone, gdyby wstąpił w związek małżeński zamiast zawierając zarejestrowany związek partnerski z mężczyzną.** Ponadto, korzystniejsze traktowanie nie jest związane ani z dochodami stron związku, ani z posiadaniem dzieci, ani z innymi czynnikami związanymi z potrzebami ekonomicznymi małżonka. Co więcej, Trybunał zauważył, że na składki na emeryturę należne od J. Römera w żaden sposób nie miał wpływu jego stan cywilny, ponieważ był on zobowiązany do wkładu w ponoszenie wydatków emerytalnych, uiszczając składkę równą składce opłacanej przez kolegów pozostających w związku małżeńskim.

Wreszcie, jeśli chodzi o skutki dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, Trybunał uściślił, z jednej strony, że zważywszy na pierwszeństwo prawa Unii, jednostka może dochodzić prawa do równego traktowania wobec wspólnoty lokalnej, nie czekając na to, by przepis ten został uzgodniony z prawem Unii przez ustawodawcę krajowego. Z drugiej strony Trybunał podkreślił, że **jednostka może dochodzić prawa do równego traktowania dopiero po upływie terminu transpozycji omawianej dyrektywy, czyli od dnia 3 grudnia 2003 r.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106